

۲۰۳۰۱۵۰

بسم الله
الرحمن
الرحيم

مختصر قواعد فقه اماميه

www.ketab.ir

مؤلف: حمید نیک فکر

انتشارات چتر دانش

- سرشناسه : نیک فکر، حمید، ۱۳۶۱ -
- عنوان و نام پدید آور : مختصر قواعد فقه امامیه / مؤلف حمید نیک فکر.
- مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۸.
- مشخصات ظاهری : ۲۶۰ ص.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۲۷-۵
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- موضوع : فقه -- قواعد
- موضوع : Islamic law -- *Formulae
- موضوع : اصول فقه شیعه
- موضوع : -- Islamic law, Shiites *
- Interpretation and construction
- رده بندی کنگره : BP۱۶۹/۵/ن۹۰۳۱۳۹۱
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۲۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۵۳۸۷۲
- نام کتاب : مختصر قواعد فقه امامیه
- ناشر : چتر دانش
- مؤلف : حمید نیک فکر
- نوبت و سال چاپ : دوم - ۱۴۰۰
- شمارگان : ۱۰۰۰
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۲۷-۵
- قیمت : ۶۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

پیشگفتار.....	۱۶
معرفی و تعریف علم فقه.....	۱۶
مفهوم فقه.....	۱۶
علت نیاز به فقاقت و اجتهاد.....	۱۸
موضوع فقه.....	۲۱
هدف فقه.....	۲۳
منابع فقه.....	۲۳
قواعد فقهی.....	۲۴
ویژگی‌های قواعد فقهی.....	۲۷
منابع قواعد فقهی.....	۲۷
علت نیاز به قواعد فقهی.....	۲۸
تفاوت قاعده فقهی با قاعده اصولی.....	۲۸
از مهمترین قواعد فقهی.....	۲۹
برخی از تقسیمات قواعد فقهی.....	۳۰
تعداد قواعد فقهی.....	۳۱
بخش اول: قواعد فقه عبادی.....	۳۲
برخی از قواعدی که به فقه عبادات اشاره دارند عبارتند از:	۳۲
۱. قاعده اعتبار سخن ذوالید در طهارت.....	۳۲
مستند قاعده اعتبار سخن ذوالید در طهارت.....	۳۲
بخش اول: قواعد فقه عبادی.....	۳۲
۲. قاعده فراغ (عدم اعتبار شک بعد فراغ و تجاوز از محل شک).....	۳۵
مستند قاعده فراغ.....	۳۵
۳. قاعده تجاوز.....	۳۹
مستند قاعده تجاوز.....	۳۹
شرایط قاعده تجاوز.....	۴۱

- تفاوت قاعده فراغ با تجاوز ۴۱
۴. قاعده لَا تُعَادُ ۴۲
- مستند قاعده لَا تُعَادُ ۴۲
۵. قاعده مَنْ أَدْرَكَ رُكْعَةً فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ ۴۴
- مستند قاعده مَنْ أَدْرَكَ رُكْعَةً فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ ۴۴
۶. قاعده اشتراك در تكليف ۴۶
- مستند قاعده اشتراك تكليف ۴۶
۷. قاعده ارشاد (رجوع جاهل به عالم) ۴۹
- مستند قاعده ارشاد ۴۹
۸. قاعده نفی عُشْر و حَرْج ۵۱
- مستند قاعده نفی عُشْر و حَرْج ۵۱
۹. قاعده طهارت ۵۵
- مستند قاعده طهارت ۵۵
۱۰. قاعده میسور ۵۶
- مستند قاعده میسور ۵۶
۱۱. قاعده الضَّرُورَاتُ تَتَقَدَّرُ بِقَدْرِهَا ۵۸
- مستند قاعده الضَّرُورَاتُ تَتَقَدَّرُ بِقَدْرِهَا ۵۸
۱۲. قاعده تَسَامُحٌ يَأْتِي تَسَامُحًا فِي أَدْلِهِ سَنَنٌ ۶۱
- مستند قاعده تَسَامُحٌ ۶۱
۱۳. قاعده حِيلُولُ (عدم اعتنا به شك بعد از وقت) ۶۳
- مستند قاعده حِيلُولُ ۶۳
۱۴. قاعده لَا شَكَّ لَكَثِيرٍ الشَّكُّ ۶۵
- مستند قاعده لَا شَكَّ لَكَثِيرٍ الشَّكُّ ۶۵
۱۵. قاعده الْبِنَاءُ عَلَى الْأَكْثَرِ ۶۶
- مستند قاعده الْبِنَاءُ عَلَى الْأَكْثَرِ ۶۶
۱۶. قاعده حُجَّةُ الظَّنِّ فِي الصَّلَاةِ ۶۷

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ

نگارش قواعد فقهی و تنظیم آن در بین فقیهان شیعه و اهل سنت رایج می‌باشد. نگارش و بررسی قواعد فقهی، در تقویت توان و قدرت اجتهاد و استنباط نسبت به بحث و بررسی موردی مسائل، بسیار مفید است زیرا در قلمرو یک قاعده فقهی، موارد فراوانی از مسائل و مشکلات روزمره جامعه قرار می‌گیرد و با درک و فهم آن، آگاهی گسترده‌تری نسبت به مسائل، در قلمرو قاعده فقهی بدست می‌آید.

نگارش قواعد فقه در میان تشیع به عنوان کتابی خاص، قدمتی بیش از هفت قرن دارد که این قواعد به عنوان کتابی مستقل مورد تألیف و بررسی واقع شده‌اند.

تاریخچه نگارش قواعد فقه در شیعه

مهمترین کتبی که در مورد قواعد فقه در میان تشیع به نگارش در آمده‌اند؛ عبارتند از:

۱. اولین کتاب در میان تشیع که به‌طور مستقل در باب قواعد فقهی، کتاب «القواعد و الفوائد» تألیف شمس الدین محمد بن مکی معروف به شهید اول (م ۷۸۶هـ) است. شهید اول در عمر ۵۲ ساله، برکات زیادی را به یادگار گذاشته است. وی در کتاب قواعد، قواعد فقهی و غیر فقهی را جمع کرده است. بر این کتاب شریف، شرح و حاشیه‌های بسیاری نوشته شده است.

کتاب «القواعد و الفوائد» شامل بیش از سیصد قاعده می‌باشد که بر اساس موضوعات و ابواب مختلف فقهی می‌باشد؛ برخی از این تقسیم‌بندی‌ها عبارتند از:

۱. قواعد مربوط به اجتهاد. ۲. قواعد مربوط به ابواب قضا. ۳. قواعد باب جنایات.
۴. قواعد مربوط به عقد. ۵. قواعد مربوط به ارث. ۶. قواعد باب حدود. ۷. قواعد ابواب عبادات. ۸. قواعد مربوط به دیات. ۹. قواعد باب قصاص.
۲. کتاب «تضد القواعد الفقهیه علی مذهب الامامیه»؛ این کتاب اولین شرح بر القواعد و الفوائد شهید اول است که توسط فاضل مقداد (م ۸۲۶) شاگرد شهید اول، نوشته شده است. مولف در این کتاب قواعدی را که شهید اول جمع کرده، سروسامان داده و قواعد فقهی را از قواعد لغوی جدا کرده است.
۳. کتاب «مختصر قواعد» توسط تقی‌الدین ابراهیم کفعمی (متوفای قرن نهم هجری) تألیف شده است. که در آن به بیان خلاصه‌ای از کتاب «القواعد و الفوائد» شهید اول پرداخته شده است.
۴. کتاب «الاقطاب الفقهیه علی مذهب الامامیه» توسط ابن ابی جمهور احسائی (م ۹۴۰ هـ) تألیف شده است.
۵. کتاب «تمهید القواعد الأصولیه و العربیه لفرع قواعد الأحکام الشرعیه» توسط زین الدین بن علی بن احمد عاملی معروف به شهید ثانی (م ۹۶۵ هـ) تألیف شده است.
۶. کتاب «القواعد الستة عشر» توسط شیخ جعفر کاشف الغطاء (م ۱۲۲۸ هـ) تألیف شده است.
۷. کتاب «عوائد الایام من مهمات ادله الاحکام» توسط ملا احمد نراقی (م ۱۲۴۵ هـ) تألیف شده است.
۸. کتاب «العناوین الفقهیه» توسط سید میر عبد الفتاح الحسینی مراغی (م ۱۲۵۰ هـ) تألیف شده است. مباحث کتاب در ۹۴ عنوان و یک فائده ارائه شده است.